MIELIPIDE

Jos myrkyt tuhoavat mehiläiset ja kimalaiset, niin pölyttäjien puuttuessa rypsiä tai hedelmiä ei kannata viljellä. **MATTI SEPPÄLÄ, IITTALA**

LUKIJALTA

Kaivokset ovat tulevaisuuden ongelma

Kehittämissuunnitelmissa Suomea painotetaan luomun ja puhtaiden vesien maana, jossa kaivokset ja kestävä turismi sopivat yhteen.

Todellisuudessa Talvivaarasta tuli jo Suomen pahin ympäristökatastrofi. Laivakankaan kultakaivos sai pysyvän luvan laskea jätevedet Perämereen, ne sisältävät arseenia ja syanidia, ja vuotuiseksi määräksi on arvioitu miljoona kuutiota. Näinkö Suomi suojelee Itämerta?

Nyt tehdään luonnolla jättiläismäisiä kokeiluja, joista se ei koskaan toivu. Uusia kaivoksia ei tule aloittaa ennen kuin on selvää, mitä Talvivaaralle tapahtuu. Vaikutukset Oulujoen ja Vuoksen vesistöissä näkyvät ehkä vasta vuosien päästä.

Suunnitteilla on kymmeniä kaivoshankkeita, monissa louhittava aines sisältää uraania. Edes Natura-alueet eivät ole esteenä, noin 4 100 neliökilometriä alueista on varattu eritasoisesti kaivostoimintaan.

Tukesin tietojen mukaan Suomen pinta-alasta noin kuudesosalla on jonkinasteinen kaivosyhtiön varaus tai varaushakemus.

Alue on kuin Uusimaa, Kymenlaakso, Päijät- ja Kanta-Häme sekä Varsinais-Suomi yhteensä.

Suomi on siis menettänyt suvereniteetin paljon suurempaan alueeseen kuin sodissa Neuvostoliitolle pakolla luovutettu Karjalan alue, joka oli noin 25 000 neliökilometriä. Kaivoslain mukaan varattu alue on varaajan toimenpiteiden kohteena, halusi maanomistaja sitä tai ei.

Kaivokset työllistävät muutaman vuosikymmenen, mutta seuraukset ja ympäristötuhot ovat ikuisia. Kaivosjätteet ovat suuri ongelma, sillä malmiemme pitoisuudet ovat yleensä alhaiset ja kaivoshiekkajätettä kertyy tuhansia tonneja.

Maaperämme on lisäksi monin paikoin uraanipitoista. Meille joko kerrotaan, ettei uraania aiota hyödyntää tai annetaan mielikuva maaperän puhdistamisesta, kun uraani ”otetaan talteen”.

Joka tapauksessa esille kaivettu, jauhettu uraanipitoinen maa on aivan eri asia kuin rikkomattomassa maassa oleva jokseenkin vaaraton malmi. New Yorkin Blacksmith-instituutin mukaan alkuperäisestä radioaktiivisuudesta jää kaivosten valtaviin jätekivikasoihin noin 85 prosenttia, otettiin uraani talteen tai ei.

Tämä aines on alttiina tuuli- ja vesieroosiolle levittäen radioaktiivista ja kemiallista saastumista ympäristöön käytännössä ikuisesti. Vaikutussäteeksi on arvioitu 50 kilometriä vesistöjen pilaantumisen lisäksi.

Nykytoiminnalla tuhoamme elinympäristömme, eiväthän viranomaisemme pysty pitämään kurissa edes osin valtio-omisteista Talvivaaraa.

Ongelmat eivät lopu kaivoksen sulkemiseen. Maailmalla uraania on kertynyt kaivosten vaikutuspiirissä laiduntavan karjan munuaisiin. Jätehuoltoon ja valvontaan ei riitä kiinnostusta, saati varoja, voitothan on jo viety muualle. Kanadassa satoja tuhansia tonneja kaivosjätettä on yksinkertaisesti dumpattu järviin.

Kaivosten miljardi-investoinnit ovat tuotantolinjoja ja jätevesialtaita, toiminnan loputtua maaperästä riippuen jopa radioaktiivista ongelmajätettä.

Louhintavero on heti otettava käyttöön ja sen tulee perustua louhittavan aineksen määrään, jolloin kaikkein heikoimpien esiintymien louhinta ei houkuttele suuriin avolouhoksiin.

Petra Hintikainen
puutarhuri
Kotka

LAURI SALMINEN

Eurooppalainen tilkkutäkki on Ralph Jaarin mielestä oikea suunta Euroopalle.

Tilkkutäkki vai sekahedelmäsoppa

Ranskan presidentiltä Charles de Gaullelta kysyttiin joskus 1960-luvulla, mitä mieltä hän oli Euroopan yhteisöstä. Presidentti vastasi, että se oli hyvä, jos se oli tilkkutäkki, mutta huono, jos se oli sekahedelmäsoppa.

Tämän päivän Euroopan unioni lienee jotakin tilkkutäkin ja sekahedelmäsopan väliltä. Sellaiset EU:n jäsenmaat kuin Britannia, Irlanti, Ruotsi ja Tanska ovat pitäneet kiinni ominaispiirteistään ja välttäneet liian pitkälle menevää homogenisointia.

Unionin perustajamaat Saksa, Ranska, Italia ja Benelux-maat ovat edenneet melko pitkälle muun muassa yhteisen valuutan ja puolustuskysymysten osalta. Yhteisen valuutan ovat ydinjoukon mukana omaksuneet Suomi, Kreikka, Irlanti, Itävalta, Espanja ja Portugali, mutta Ruotsi, Tanska ja Britannia ovat jättäytyneet EMU:n ja yhteisen valuutan ulkopuolelle.

Puolustuskysymykset ovat oleellisesti Natoon liittyviä ja niihin liittyvät kaikki EU:n Nato-maat. Pois ovat toistaiseksi jääneet vain Suomi, Ruotsi, Itävalta ja Irlanti.

Oman ryhmänsä EU:ssa muodostavat entiset itäblokin maat Puola, Tšekki, Slovakia, Unkari, Slovenia, Bulgaria ja Romania sekä entiset Neuvostoliiton osavaltiot Viro, Latvia ja Liettua. Nämä kaikki maat kuuluvat myös Natoon ja niillä on kiire osoittaa maailmalle, että ne ovat kertakaikkisesti ja lopullisesti irtaantuneet Neuvostoliitto-Venäjästä.

Eurooppaan kuuluvat luonnollisesti myös Sveitsi, Norja ja Islanti, jotka ovat toistaiseksi visusti pysyneet EU:n ulkopuolella, kukin omista syistään.

Sveitsi ei ole halukas luovuttamaan palastakaan suvereniteetistaan eikä varallisuudestaan EU:lle. Norjassa on kahteen otteeseen (1972 ja 1994) järjestetty kansanäänestys EU:hun liittymisestä. Molemmilla kerroilla äänestäjien enemmistö torjui liittymisen, sillä onhan maalla jo riittävästi öljyn tuomaa varallisuutta ja kuuluuhan se jo muutenkin Natoon.

Islannissa taas ei olla valmiita luovuttamaan kalastuspolitiikkaa EU:n johdettavaksi, joskin maan ajautuminen taloudelliseen kriisiin saattaa muuttaa islantilaisten kantaa EU:hun nähden.

Kolmannen eurooppalaisen maaryhmän muodostavat entisen Jugoslavian osavaltiot Serbia, Kroatia, Bosnia-Hertsegovina, Makedonia ja Kosovo sekä Albania. Toisin kuin Sveitsi, Norja ja Islanti, ne haluavat mahdollisimman nopeasti liittyä EU:hun, mutta eri syistä EU on skeptinen liittymishankkeille ja liittyminen tuskin toteutuu lähivuosina.

Sama koskee suurelta osin aasialaista Turkkia, joka on jo aika lailla turhautunut EU:n varauksellisuuteen Turkin jäsenyyden suhteen.

Kokonaisuutena voitaneen todeta, että Euroopan unioni edelleen on varsin heterogeeninen yhteisö. On epäselvää mihin suuntaan sitä tulisi kehittää.

Federalistit luonnollisesti ajavat sitä, että EU:sta tulisi kiinteä ja yhteisen lainsäädännön pohjalta toimiva yhteisö, jolla on voimakas yhteinen johto presidentteineen ja ulkoministereineen.

Nationalistit päinvastoin ovat sillä kannalla, että kehityksen kurssi olisi käännettävä takaisin kohti itsenäisistä valtioista koostuvaa valtioliittoa, jolla on tarkoin rajattua yhteistoimintaa muun muassa talouspolitiikan, ilmaston- ja vesiensuojelun sekä turvallisuuspolitiikan osalta.

Euroopan unionin kilpailijoiden USA:n, Venäjän, Kiinan ja Intian kehitys on mennyt paljon pitemmälle kuin EU:n. Nehän ovat suvereeneja valtioita eivätkä mitään valtioliittoja. Toisaalta niitä kaikkia yhdistää yhteinen pääkieli ja -kulttuuri. Juuri tässä suhteessa Eurooppa on ja pysyy heterogeenisenä, jolloin presidentti de Gaullen kannattama eurooppalainen tilkkutäkki on mielestäni oikea suunta Euroopalle.

Ralph Jaari
Helsinki

Myrkyt vievät mehiläiset ja rypsi ei pölyty

Suomi vastustaa EU:ssa neonikotidi-tuholaismyrkkyjen käyttökieltoa, vaikka aineet saattavat tuhota mehiläiset ja muut pölyttäjät, koska rypsin ja rapsin viljely vaikeutuu ilman siemenien peittausta näillä aineilla.

Siemen ei synny ilman pölyttäjiä kuin itsepölyttävillä ja tuulipölyttäjäkasveilla. Jos myrkyt tuhoavat mehiläiset ja kimalaiset, niin pölyttäjien puuttuessa rypsiä tai hedelmiä ei kannata viljellä. Sato jää saamatta.

Kuinka jokin maatalouden haara saattaa katsoa etuoikeudekseen tuhota toisen alan, mehiläistenhoidon, elinmahdollisuudet? Mitä jäämiä nuo aineet aiheuttavat maaperään ja vesistöihin, vai ovatko vallan haihtuvia ja ilmaan sekoittuvia?

Jos ratkaisu kirppaongelmaan on niin yksinkertainen, että siirtymällä syysrypsin viljelyyn peittausta ei tarvita, niin miksi ei niin tehdä?

Maatalousministeri Koskinen (kok.) sanoi, että tarvitaan lisää tutkimuksia ennen hallituksen kantaa myrkkyjen kieltoon. Siis tarvitaanko lisää tyhjiä mehiläispesiä, vai pitäisikö ennen neonikotidien käyttöä saada tieto niiden ympäristövaikutuksista? Rakentamiseltakin vaaditaan etukäteen ympäristövaikutusten arviointi ja erilaisia lupia. Miksi ei sitten myrkyille? Ovatko nuo aineet ihmisten kannalta turvallisia? Meilläkin on hermot ja kyseessä ovat hermomyrkyt.

Ja se siitä puhtaasta suomalaisesta maanviljelystä. Tehomaatalous syöttää meille ruuan ohessa vaikka mitä muuta kuin hunajaa, jota ei saada ilman mehiläisiä. Mehiläispesiä ei kannata rypsi- ja rapsipeltojen lähellekään viedä, niin kauan kuin hermomyrkyillä torjutaan kirppoja. Varoetäisyys ainakin viisi kilometriä.

Matti Seppälä
Iittala

Navetta ei ole jätelaitos

”Miltäpä tuntuisi esimerkiksi jätteenkäsittelylaitos oman kodin nurkilla, kun sitä ei ole siinä ennen ollut. Miettikääpä sitä hajua omalle kohdallenne”, sanoo Seija Schroderus-Härkönen jutussa, joka kertoo ympäristölupien käsittelystä (MT 20.2.).

Herää kysymys, koska navetat ovat muuttuneet jätteenkäsittelylaitoksiksi. Ja onko Seija tullut huomanneeksi, että viljelijä rakentaa useimmiten omalle pihalle? Ja yleensä paikalla on jo vanha navetta, ollut ehkä iät ajat, todennäköisesti kauemmin kuin naapuri. Ettei se haju sille naapurillekaan aivan uutena asiana tule, kun on kerran halunnut maalle asumaan.

Eikä suurempi määrä lantaa haise yhtään enempää kuin pienempi määrä.

Miten tuollaisella asenteella varustettu virkamies on päästetty päättämään toisten elinkeinosta? Ainakaan ei kannattaisi julkisesti päästää sammakoita suusta.

Ja mihin tällä lupien epäämisellä oikein pyritään? Onko ulkolainen maito todella niin paljon parempaa, että annamme maatalouden loppua Suomesta?

Hakemus jonossa

Hevosesta ei makseta mitään

Lauri Kontro epäilee (MT 20.2.), ettei hevosia teurasteta siksi, että joku on niillä ratsastanut.

Todempi syy on se, etteivät teurastamot maksa hevosesta juuri mitään. Eihän naudanlihaakaan tuoteta teurastamolle (puoli-)ilmaiseksi, miksi hevosenlihaa pitäisi?

Vielä parikymmentä vuotta sitten hevosesta sai 10 000 markkaa teurastamolta, nyt hädin tuskin kuljetuskustannukset. Voisiko Maaseudun Tulevaisuus selvittää, miksi teurastamo ei maksa hevosesta juuri mitään? Kuluttaja päättää, haluaako se ties missä oloissa Romaniassa tai Argentiinassa pidettyä hevosta ruokapöytäänsä vai kotimaista.

Kirsi Seppälä

Yhteistyöllä

Eihän se Hassi yksinään mitään saa aikaan. On vain yhtenä osallisena. Yhteistyö on voimaa niin hyvässä kuin pahassakin.

Vastuusta viis

Eläinten hoito

Puttoselle potkut. MTK, tuollainen ei sovi johtoon.

Maajussi

Puttonen on rehellinen, mies kantaa vastuunsa.

Ei nimimerkkiä

Näin se on. Jos isäntä ei viihdy kotona, on sontahuone aina täynnä ja liiteri tyhjänä.

Ei nimimerkkiä

Kelkkareitti

Haluatko moottoritien maillesi? Varmaankaan et. Entä moottorikelkkareitin? Tällä turhakkeella saat vastaavat rasitteet ja rajoitteet maihisi.

Harkitkaa

Holhoukseen

Jos hallitus olisi vanhempi ja Suomi lapsi, olisi sosiaalihuolto ottanut huostaan, niin huonosti on asiat hoidettu **Jaakko**

Toimeentulo maatiloilla

Milloin työryhmät saavat työnsä valmiiksi tulotason korjaamiseen? **Kursseja käyty**

Jo riittää

Siirryin näennäisviljelyyn ja keikkatöihin. Hyvin menee.

Pena

Suomen touhu on aivan käsittämätöntä! Miksi tehdään ilman faktaa pykäliä, jotka vaikeuttavat pienimuotoista työtä ja urakointia?

Ei jaksa

Valokuitu

Sonera ilmeisesti odottelee niitä tukirahoja. Valokuitu menee tontin molemmin puolin, mutta liittymään ei pääse. Hoida tässä sitten sähköisesti.

Maajussi

VIERASKOLUMNI

Metsät vahvasti eurooppalaisella agendalla

Metsäpolitiikka on mitä suurimmassa määrin kansallista politiikkaamme. Eli käytännössä voimme pitkälti itse määritellä sen, kuinka metsiämme käytämme ja kuinka huolehdimme osaltamme käytön kestävyydestä.

Kestävän käytön yksi perusperiaatteista on tietysti se, että puun vuosittainen kasvu olisi aina suurempaa kuin sen käyttäminen. Suomessa tämä toteutuu, samoin kuin koko Euroopassa.

Itse asiassa Eurooppa on tällä hetkellä ainoita maanosia, jossa metsäpinta-ala edelleen kasvaa. Muualla metsäkato alkaa olla todellisuutta.

Viime aikoina eurooppalaisessa päätöksenteossa on keskitytty hyvin paljon siihen, kuinka määritellä sekä todentaa metsien ja myös maankäytönkäytön kestävyyttä.

Vaikka metsäpolitiikka onkin itsessään kansallista, niin metsäasiat linkittyvät eurooppalaisiksi niin energia-, ilmasto- kuin maatalouspolitiikankin kautta. Näissä kysymyksissä vaaditaan tiukkaa kansallista edunvalvontaa.

Kuten tiedämme, metsien rooli kansantaloudellemme on aivan omaa luokkaansa verrattuna muuhun Eurooppaan, jossa metsät usein koetaan lähinnä puisto- ja virkistysalueina.

Tiukat tavoitteet uusiutuvan energian käytön lisäämiseksi ja toisaalta siirtyminen kohti biotaloudellista yhteiskuntaa vaativat myös edellytyksiä uusiutuvan raaka-aineen, kuten metsien, käytölle. Eurooppalainen lainsäädäntömmekään ei voi olla tässä ristiriidassa.

Kuluvan vuoden aikana on parlamentin käsittelyyn tulossa useita metsä- ja energiasektorille merkityksellisiä lainsäädäntökokonaisuuksia.

Maankäyttöön ja maankäytön muutokseen liittyen Lulucf-päätösesitys on hyvin tärkeä paketti, josta äänestämme jo maaliskuun täysistunnossa.

Olen toiminut kyseenomaisen päätösesityksen osalta ryhmämme neuvottelijana ja pyrkinyt vaikuttamaan muun muassa siihen, ettei eurooppalaisella tasolla ajauduttaisi tilanteeseen, jossa komissio voisi puuttua metsien käyttöömme. Mielestäni päätösvallan tulisi säilyä meillä kansallisesti.

Parhaillaan toimin lausunnon laatijana kolmessa metsiin liittyvässä kokonaisuudessa, jotka liittyvät eurooppalaisen biotalousklusterin kehittämiseen sekä uusiutuvan energian käytön lisäämiseen ja tehostamiseen.

Jo näissä raporteissa olen huomannut, kuinka monimutkainen ja maita jakava asia uusiutuvan energian käytön lisääminen on.

Näiden lisäksi odottelemme kuumeisesti komissiolta jo kauan aikaa sitten luvattua esitystä biomassan kestävyyskriteereiksi. Viimeisimpien tietojen mukaan esityksen pitäisi tulla kevään aikana yhdessä metsästrategian kanssa. Mahdollisista kestävyyskriteereistä on käyty hyvin paljon keskustelua, ja suomalaiset toimijat ovat olleet asian suhteen hyvin aktiivisia.

Tällä hetkellä nestemäiselle biopolttoaineelle on jo olemassa kestävyyskriteerit, nyt kriteereitä ollaan tuomassa myös kiinteille biopolttoaineille.

Kriteerit ovat metsäenergian käytön osalta hyvin tärkeät. Ne määrittävät tulevaisuudessa, mitä metsäenergiaa voidaan tukea ja laskea ylipäätään uusiutuvaksi. Päästökaupan piirissä puolestaan ainoastaan kestävyyskriteerit täyttävä biopolttoaine voidaan katsoa nollapäästöiseksi.

Nyt jos koskaan kaikkien suomalaisten metsä- ja energiatoimijoiden tulee siis vaikuttaa aktiivisesti myös Euroopan suuntaan. Parlamentissa teemme kaikkemme, jotta nämä metsiin liittyvät lainsäädäntökokonaisuudet olisivat myös meidän kansallisia tarpeitamme vastaavat.

RIIKKA MANNER
on europarlamentaarikko (kesk.).

riikka.manner@europarl.europa.eu

HUIDUNPERÄ

Muistetaanpa lukupiirejä

Pääkaupungissa on näinä päivinä kirjalle ja kirjallisuudellemme omistettu melkoista huomiota. On jälleen tehty tiettäväksi, miten keskeinen merkitys molemmilla on kulttuurissamme.

Helsingin yliopiston pieni juhlasali täyttyi viime lauantaina ääriään myöten, ja lisäistuimia tarvittiin, kun ohjelmassa oli kirjallisuuden alan väitöstilaisuus.

Filosofian maisteri Suvi Ahola, pääkaupungin valtalehden kulttuuritoimittaja ja lukuisien kirjallisuutta ja ihmissuhteita käsittelevien teosten tekijä puolusti nyt väitöskirjaansa, jonka aiheena olivat maamme lukupiirit.

Vastaväittäjänä toimi alan asiantuntija, dosentti Ilkka Mäkinen Tampereen yliopistosta.

Eilen eli tiistaina taas tämän maan kirjallisuuden ystävät eli maamme Bibliofiilien Seura puolestaan kokoontui vuosikokoukseensa Helsingin Tieteiden taloon.

Vuosikokousesitelmän tilaisuudessa piti professori professori ja suomentaja Kersti Juva.

Ala sai sai näin julkista huomiota tervetulleesti osakseen.

Väittelijä Suvi Aholan teos selvitti lukupiiri-instituution keskeisen merkityksen kansakunnallemme ja toi kaivattua tietoa tästä kansallisen identiteettimme tärkeästä osasta.

Etenkin parin viime vuosikymmenen aikana lukupiireistä on tullut muoti-ilmiö paitsi meillä myös ulkomailla.

Väittelijä oli esittänyt kyselyn lukupiireille. Väittelijälle oli vastannut 149 kotimaista lukupiiriä vastaajien määrän noustessa peräti 657:een.

Kiintoisaa on, että myös ruuhka-Suomen ulkopuolisia lukupiirejä on olemassa.

Maaseudulla luetaan paljon, ja muun muassa kirjastoautot palvelevat haja-asutusalueiden väestöä nykyisin varsin hyvin.

Lukukokemusten vaihtoa tapahtuu maaseudulla siinä missä asutuskeskuksissakin. On siten ollut ja on paikallaan tehdä kirjallisuuteen liittyvää tutkimusta myös maaseudulla.

Suvin Aholan väitöskirja tuo tervetulleesti tietoa nykyaikamme merkittävästä kulttuuri-ilmiöstä. Pohjoismainen vertaileva tutkimus, jonka tuloksia muun muassa yhteispohjoismainen tilastokirjallisuus julkaisee, osoittaa, että lukeminen on suomalaisille keskeinen ominaisuus ja kansallisen identiteetin tärkeä osa.

Pohjoismaisen statistiikan mukaan kirjalainaukset julkisista kirjastoistamme nousevat keskimäärin 18,9:ään teokseen vuotta kohti, kun vastaava luku muissa Pohjoismaissa jää vähäisemmäksi. Tanskassa vastaava luku on kaksitoista, Ruotsissa kahdeksan ja Norjassa alle kuusi.

Kotimaisen kirjallisuuden ohessa meillä suositaan myös hyvää käännöskirjallisuutta, mikä erottaa suomalaiset muiden muassa britti- ja amerikkalaisista lukijoista. Molemmat keskittyvät suurina maina ennen kaikkea oman kielialueensa kirjallisuuteen.

Kotimaisesta kirjallisuudestamme Suvi Aholan väitöstilaisuudessa muun muassa todettiin, että esimerkiksi vuonna 2009 suosituin meikäläisten lukupiiriemme kirja oli Sofi Oksasen uutuusteos Puhdistus.

Teos sai kuten muistetaan myös muualla maailmassa äskettäin paljon huomiota osakseen.

Muut kymmenen suosituinta kotimaista uutuusteostamme lukupiirien listoilla olivat Katri Lipsonin Kosmonautti, Arne Nevanlinnan Marie, Kari Hotakaisen Ihmisen osa, Kristina Carlsonin Herra Darvinin puutarhuri, Olli Jalosen 14 solmua ja Tuula-Leena Variksen Irma.

Toiseksi suosituin kirja oli amerikkalaisen Paul Austerin veijariteos Sattumuksia Brooklynissa.

Lukupiiriläisten tiedetään valitsevan luettavakseen tasokkaita teoksia. Näin sen vuoksi, että halutaan hankkia sivistystä parhaiden itsekasvatusperinteiden mukaisesti, toteaa alan asiantuntija, dosentti Ilkka Mäkinen.

Suvi Aholan väitöskirja on todettu akateemiseksi tutkimukseksi harvinaisen luistavaksi luettavaksi, laajan kirjallisen tuotannon tekijä kun on. Väitöskirjasta on vielä kuitenkin tulossa lukukelpoisempi versio.

Se nähtävästi innostaa kirjallisuudesta ja lukupiireistä innostuneita naisia ja myös mieslukijoita perustamaan uusia lukupiirejä.

Lopuksi todettakoon, että vuonna 1960 ilmestyi 562 teosta miljoonaa asukasta kohti. Vuonna 2010 vastaava luku oli noussut 2241:een.

Huidunperällä annetaan tunnustusta sille, että yleisten kirjastojen ohessa liikkuvat kirjastoautot palvelevat lukuhaluisia kansalaisia tässä maassa.

Ja tyytyväisiä ollaan siitä, että Suomi korostuu muiden Pohjoismaiden joukossa aktiivina kirjastomaana.

HEIKINTYTÄR